

פרק ג': נבואת הקדשה של שמואל: המצג (א-ג)

1. רד"ק שמואל א פרק ג

לא יוכל לראות - תוספת ביאור ופ"י לא יוכל לראות היטב אבל רואה היה שהרי אמר החלו ולא אמר כהו וכן הוא אומר ביעקב אבינו לא יוכל לראות ואח"כ אמר וירא ישראל את בני יוסף. וטעם הספור הזה במקום הזה אם ענינו על דרך פשוטו לא מצאתי לו טעם נכון. ואם הוא דרך משל ור"ל **עיני הלב כלומר רוח הקדש** וטעמו שהיתה רוח הקדש הולכת ופוסקת ממנו שלא היתה רגילה אצלו כבתחלה מפני מעשה בניו **לפיכך באה הנבואה הזאת אל שמואל ולא באה אליו**

ובדרש אומר כהות ממש ואמר כל המעמיד בן רשע עיניו כהות מנא לן מיצחק וכן עלי ולדעת הדרש היה הספור הזה הנה לפי שעתיד לזכור הנבואה שבאה לשמואל על עון בניו:

(ג) ונר אלהים טרם יכבה - אם על נרות המנורה אמר היה זה קודם עלות השחר כי הנרות היו דולקים מערב עד בוקר אע"פ שפעמים היו כבות מקצתן בלילי' ושמן היו נותנים בהן במדה שהיו דולקים מערב עד בקר וברוב פעמים היו דולקים עד הבקר ונר מערבי בכל זמן היו מוצאים אותו דולק ואמר כי באה נבואה זאת לשמואל **קודם שכנו הנרות בעוד לילה** כמו זמן קריאת הגבר שהרי אומר אחר כן וישכב שמואל עד הבקר

ובדרש אמר כי **על נר הנבואה** אמר ואמרו וזרח השמש ובא השמש עד שלא ישקיע הקב"ה שמשו של צדיק אחד הוא מזריח שמשו של צדיק אחר עד שלא ישקיע שמשו של משה מזריח שמשו של יהושע עד שלא תשקע שמשו של עלי הזריח שמשו של שמואל וזהו שאמר ונר אלהים טרם יכבה:

ושמואל שוכב בהיכל ה' - בהיכל ה' דבק עם ונר אלהים טרם יכבה כי **הנר היה בהיכל ה' ושמואל היה שוכב במקומו** כי שמואל לא היה שוכב בהיכל ה' אלא בעזרת הלויים לפיכך האתנחתא בשוכב לפי שאינו דבק עם בהיכל ה' וכן פירשו רז"ל כי לא יתכן להבין הפסוק כמשמעו שהרי אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד וכל שכן שכיבה וכל שכן בהיכל וכת"י ובוצין בית מקדשא דה' עד לא טפא ושמואל שכיב בעזרת לואי וקלא אישתמע מהיכלא דה' דתמן ארונא דה', ובדרש ירעם אל בקולו נפלאות תמן תנינן נעלה הכהן מבפנים ובן לוי ישן לו מבחוץ קפץ הדבר על עלי ודבר על שמואל מבחוץ:

2. רלב"ג שמו"א ג:ג

(ג) והנה טרם שכבה נר אלהים והוא אצל עליית השחר היה שמואל שוכב **אצל** היכל ה' אשר שם ארון האלהים **בלשכה אחת היתה שם** ובעת הזה המוכן בהגעת החלומות הצודקים החלה להגיע אליו הנבואה עד שקרא אליו ה' במראה הנבואה ואמר הנני ורץ לעלי כי נדמה לו שעלי היה קורא אותו וכן נדמה לו זה עד שלשה פעמים שהרגיש עלי כי ה' קורא לנער וצוהו שאם יקראהו עוד ישיב לו דבר ה' כי שומע עבדך וידמה שלא שמע שמואל על זה כי ה' קורא לו להיות דבר ה' והיא הנבואה יקר בימים ההם עם חשבו היותו בלתי ראוי לנבואה:

3. יחזקאל פרק י

(טו) וַיִּרְמֹוּ הַפְּרוּבִים הַיָּא הַחֲזִיָּה אֲשֶׁר רָאִיתִי בְּנֵהר כְּבָר:

4. יחזקאל פרק י

(כב) וַדְּמוּת פְּנִיָּהּ הָמָּה הַפְּנִים אֲשֶׁר רָאִיתִי **על נְהַר כְּבָר מְרָאִיהֶם וְאוֹתָם אִישׁ אֶל עֵבֶר פְּנֵי וַלְכוּ:**

5. גמ' קידושין דף עח עמוד ב

+שמואל א' ג+ ונר אלהים טרם יכבה ושמואל שוכב בהיכל ה', והלא אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד! אלא, נר אלהים טרם יכבה בהיכל ה', ושמואל שוכב במקומו

6. תרגום יונתן שמו"א ג:ג

(ג) ובוצין בית מקדשא דה' עד לא טפא ושמואל שכיב בעזרת לואי וקלא אשתמע מהיכלא דה' דתמן ארונא דה':

7. גמ' קידושין דף עב עמוד ב

שאיין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמותו, שנאמר: +קהלת א+ וזרח השמש ובא השמש, עד שלא כבתה שמשו של עלי זרחה שמשו של שמואל הרמתי, שנאמר: +שמו"א ג+ (נר אלהים טרם יכבה ושמואל שוכב וגו')